

Sprawa C-483/20

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

29 września 2020 r.

Sąd odsyłający:

Conseil d'État (Belgia)

Data wydania postanowienia odsyłającego:

30 czerwca 2020 r.

Strona skarżąca:

XXXX

Strona przeciwna:

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (komisarz generalny do spraw uchodźców i bezpaństwowców, Belgia)

**CONSEIL D'ÉTAT, SECTION DU CONTENTIEUX ADMINISTRATIF
(RADA STANU, WYDZIAŁ SPORÓW ADMINISTRACYJNYCH)**

[...]

WYROK

[...]

W sprawie:

XXXX,

przeciwko

Commissaire général aux

réfugiés et aux apatrides.

I.   Przedmiot skargi

Skargą wniesioną w dniu 21 maja 2019 r. XXXX wniósł o kasację wyroku [...] z dnia 8 maja 2019 r. wydanego przez Conseil du contentieux des étrangers (sąd ds. cudzoziemców, Belgia) [...].

II.   Postępowanie przed Conseil d'État (radą stanu, Belgia)

[...]

[...] **[Or.2]** [...]

[...]

III.   Okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy

Skarżący, który oświadcza, że jest obywatelem syryjskim, w dniu 1 grudnia 2015 r. uzyskał status uchodźcy w Austrii.

Na początku 2016 r. opuścił Austrię, aby dołączyć do swoich córek, w tym małoletniej, które w dniu 14 grudnia 2016 r. uzyskały w Belgii status ochrony uzupełniającej.

W dniu 14 czerwca 2018 r. złożył on wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Belgii.

W dniu 11 lutego 2019 r. Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (komisarz generalny do spraw uchodźców i bezpaństwowców, Belgia) uznał jego wniosek za niedopuszczalny na podstawie art. 57/6 § 3 akapit 1 zdanie wstępne i pkt 3 loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, l'établissement, le séjour et l'éloignement des étrangers (ustawy z dnia 15 grudnia 1980 r. o wjeździe na terytorium, osiedlaniu się, pobycie i wydalaniu cudzoziemców). **[Or. 3]**

W dniu 8 maja 2019 r. [...] Conseil du contentieux des étrangers (sąd ds. cudzoziemców, Belgia) oddalił skargę wniesioną przez skarżącego na tę decyzję o niedopuszczalności. To orzeczenie jest przedmiotem wniosku kasacyjnego.

IV.   Mające zastosowanie prawo belgijskie

[...] Artykuł [...] 57/6 § 3 loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (ustawy z dnia 15 grudnia 1980 r. o wjeździe na terytorium, osiedlaniu się, pobycie i wydalaniu cudzoziemców) przewiduje:

[...]

[...] **[Or. 4]**

[...]

[...] **[Or. 5]**

Artykuł 57/6. § 3. Komisarz generalny do spraw uchodźców i bezpaństwowców może stwierdzić niedopuszczalność wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, jeżeli:

[...]

pkt 3) wnioskodawca korzysta już z ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;

[...]

V. Zarzut

VI. Argumenty stron

Skarżący formułuje tylko jeden zarzut - naruszenia art. 1 Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., interpretowanego w **[Or. 6]** świetle pkt 181 – 188 podręcznika UNHCR - zasady i tryb, art. 18 i 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 2, 20, 23 i 31 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony i jej motywu 18, art. 25 ust. 6 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej i jej motywu nr 33, art. 149 Konstytucji, art. 39/2, 39/65, 48/4 i 57/6 § 3 loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (ustawy z dnia 15 grudnia 1980 r. o wjeździe na terytorium, osiedlaniu się, pobycie i wydalaniu cudzoziemców), zasad jedności rodziny, najlepszego interesu dziecka oraz zasad przewidujących przestrzeganie prawa do obrony i prawa do procesu kontradyktoryjnego.

Twierdzi on, że art. 33 ust. 2 wcześniej wskazanej dyrektywy 2013/32 i art. 57/6 § 3 wcześniej wskazanej ustawy z dnia 15 grudnia 1980 r. przewidują możliwość, a nie obowiązek oraz że należy je interpretować i stosować z poszanowaniem praw podstawowych. Podkreśla, że zaskarżony wyrok „nie stwierdza, że w ramach stosowania art. 57/6 § 3 ustawy nie można lub nie należy brać pod uwagę zasady chroniącej jedność rodziny; ogranicza jednak on stosowanie tej zasady do osoby pozbawionej ochrony”, ale że „nie jest zrozumiałe uzasadnienie, na podstawie

którego nie trzeba brać pod uwagę najlepszego interesu dziecka”, ponieważ „o ile zasada jedności rodziny może być brana pod uwagę przy stosowaniu art. 57 § 3 ustawy o cudzoziemcach, o tyle nic nie wyklucza takiej możliwości w odniesieniu do najlepszego interesu dziecka, ponieważ gwarantowane prawa mają taki sam charakter i ściśle są ze sobą powiązane”. Dostrzega sprzeczność między stwierdzeniami uzasadnienia.

Jeśli chodzi o uzasadnienie, zgodnie z którym „zainteresowanym nie jest obca asymetria ich sytuacji”, wyjaśnia on, z jednej strony, że „wyrok nie wskazuje, w jaki sposób wyklucza to przestrzeganie zasady jedności rodziny”, a z drugiej strony, że kwestia ta nie została podniesiona ani przez stronę przeciwną, ani w postanowieniu, które zostało jemu doręczone, a zatem że nie mógł on wypowiedzieć się na jego temat, co stanowiło naruszenie prawa do obrony.

W odniesieniu do najlepszego interesu dziecka odwołuje się on do art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, do art. 20 ust. 5 dyrektywy 2011/95, do art. 25 ust. 6 dyrektywy 2013/32 i do art. 3, 9 i 10 [Or. 7] konwencji o prawach dziecka i zarzuca wyrokowi stwierdzenie, „zasadniczo, że najlepszy interes dziecka wnioskodawcy nie musi zostać uwzględniony z tego tylko powodu, że nie zwalnia on rodzica z obowiązku spełnienia warunków przewidzianych dla postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej” bez „wzięcia pod uwagę szczególnych okoliczności wskazanych w tym przedmiocie przez wnioskodawcę w jego skardze”.

Podnosi on następnie, że zasada jedności rodziny „wymaga przyznania ochrony osobie korzystającej już z ochrony w innym państwie niż państwo, w którym uzyskała ją jej małoletnie dziecko, aby właśnie umożliwić poszanowanie jedności rodziny”. Odwołuje się on do art. 18 karty, do podręcznika UNHCR - zasady i tryb interpretującego art. 1 konwencji genewskiej o uchodźcach i art. 23 dyrektywy 2011/95, oraz wyjaśnia, że „wbrew rozstrzygnięciu wyroku przyznanie ochrony wnioskodawcy jest konieczne z uwagi na poszanowanie najlepszego interesu dziecka i jedności rodziny, tak aby w szczególności mógł on korzystać ze świadczeń przewidzianych w art. 24 – 35 dyrektywy”. Twierdzi on, że „udzielenie ochrony wnioskodawcy nie jest pozbawione związku z logiką ochrony międzynarodowej, ponieważ wnioskodawca został uznany za uchodźcę w innym państwie członkowskim; ponieważ nie przysługuje mu prawo pobytu w Belgii, gdzie mieszka wraz ze swoją małoletnią córką uznaną za uchodźcę, nad którą sprawuje opiekę, przyznanie mu ochrony w tym państwie nie pozostaje bez związku z logiką ochrony, która doprowadziła do uznania jego córki”.

Strona przeciwna odpowiada, że podręcznik UNHCR - zasady i tryb ustanawiają zasadę jedności rodziny, że zasada ta oznacza, iż gdy głowa rodziny spełnia kryteria określone w definicji, członkom rodziny pozostającym na jego utrzymaniu przyznaje się zasadniczo status uchodźcy, co oznacza, że członkowie rodziny uzyskują ten status nie dlatego, że oni sami spełniają warunki określone w konwencji genewskiej, lecz dlatego, że głowie rodziny przyznano status uchodźcy, i że w ten sposób zasada jedności rodziny ustanawia „pochodny”

status, że rozumowanie sądu – zgodnie z którym zasada ta „oparta jest na fundamentalnym założeniu ochrony, i zmierza do rozszerzenia ochrony międzynarodowej udzielonej jednemu członkowi rodziny na innych członków jego rodziny, którzy jej nie posiadają. Zasada ta nie znajduje zatem zastosowania, w sytuacji gdy, jak w niniejszej sprawie, wszyscy zainteresowani korzystają już z ochrony międzynarodowej, choćby została ona im udzielona w różnych państwach” – jest zatem w pełni prawidłowe i spójne, że zasada jedności rodziny nie została wprowadzona ustawą z dnia 15 grudnia 1980 r., że o ile dyrektywa 2011/95 wprowadza zasadę jedności rodziny, o tyle nie zmierza do zagwarantowania przyznania statusu [Or. 8] pochodnego, ale do umożliwienia, aby członkowie rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej mogli korzystać ze świadczeń przewidzianych w art. 24 – 35 stosownie do krajowych procedur, że art. 23 dotyczy również członków rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, którzy nie spełniają warunków koniecznych do uzyskania tej ochrony, że art. 23 nie ma więc również zastosowania w sprawie, że to rozumowanie zostało potwierdzone przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który w swoim wyroku z dnia 4 października 2018 r. [Ahmedbekova, C-652/16, EU:C:2018:801, pkt 68], wskazał, że „dyrektywa 2011/95 nie przewiduje możliwości takiego rozszerzenia statusu uchodźcy lub statusu przyznanego w drodze ochrony uzupełniającej na członków rodziny osoby, której przyznano ten status. Z art. 23 tej dyrektywy wynika bowiem, że przepis ten ogranicza się do nałożenia na państwa członkowskie obowiązku ukształtowania swego prawa krajowego tak, by członkowie rodziny – w rozumieniu art. 2 lit. j) rzeczony dyrektywy – beneficjenta takiego statusu, którzy osobiście nie kwalifikują się do jego otrzymania, mogli domagać się pewnych świadczeń, obejmujących w szczególności wydanie zezwolenia na pobyt, dostęp do zatrudnienia lub dostęp do edukacji, mających na celu utrzymanie jedności rodziny”, że skoro warunki właściwe dla zasady jedności rodziny nie są spełnione, sama zasada najlepszego interesu dziecka nie może uzasadniać jej zastosowania, że gdy prawodawca przewidział szczególne zasady warunkujące udzielenie ochrony międzynarodowej, nie można odstąpić od ich stosowania w imię samej zasady najlepszego interesu dziecka, że w stosunku do zarzucanej w skardze kasacyjnej sprzeczności wywodów uzasadnienia należy stwierdzić, że nie ma jej w treści zaskarżonego wyroku, że sąd uzasadnił w sposób bardzo jasny powody, dla których zasada jedności rodziny nie ma zastosowania i dlaczego najlepszy interes dziecka nie umożliwia zastosowania tej zasady, że jeżeli rzeczywiście nie wyklucza samej zasady przy stosowaniu art. 57 § 3, to w sposób bardzo jasny wyjaśnia dlaczego w przedmiotowym przypadku zasada ta nie może znaleźć zastosowania, a mianowicie że członkowie rodziny wnioskodawcy posiadają już status ochrony międzynarodowej, że sąd w żaden sposób nie stwierdza braku zastosowania zasady jedności rodziny, gdyż „zainteresowani nie są obcokrajowcami w sytuacji asymetrii”, że to właśnie fakt, iż członkowie rodziny wnioskodawcy korzystają już z ochrony międzynarodowej, spowodował wydanie takiego orzeczenia, że nie chodzi o czynnik determinujący prowadzący do wznowienia postępowania i że strona skarżąca nie wykazała na czym polegało naruszenia prawa do obrony.

Skarżący dodaje w replice, że HCR w swoich wytycznych w sprawie wniosków o udzielenie azylu w związku z okaleczeniami narządów płciowych kobiet z maja 2009 r. podkreślił, że „tak samo jak dziecko może korzystać w sposób [Or. 9] pochodny ze statusu uchodźcy przyznanego jego rodzicom, rodzice mogą, mutatis mutandis, korzystać z pochodnej statusu uchodźcy przyznanego ich dziecku”, i podnosi, że fakt uznania go za uchodźcę w innym państwie członkowskim „nie stoi tej zasadzie na przeszkodzie, gdy uznanie nie upoważnia go do zamieszkania z jego dzieckiem w państwie, w którym temu ostatniemu udzielono ochrony.” Podkreśla on, że „Trybunał orzekł, iż automatyczne stosowanie pochodnego statusu uchodźcy na mocy ustawodawstwa krajowego nie jest sprzeczne z duchem dyrektywy i konwencji genewskiej, lecz przeciwnie, taka praktyka realizuje cel ustanowiony w art. 23 dyrektywy 2011/95, tj. utrzymanie jedności rodziny”, i wywodzi z tego, że a contrario „automatyczne wykluczenie, w niniejszym przypadku, z założenia, z tego statusu ojca dziecka uznanego za uchodźcę z tego tylko powodu, że wspomniany ojciec uzyskał ochronę w innym państwie członkowskim, jest sprzeczne z celem realizowanym przez art. 23 dyrektywy”.

Powołując się na wyrok Trybunału z dnia 6 grudnia 2012 r., [O i in. (C-357/11, EU:C:2012:776, pkt 81)] stwierdzający, że „podczas wykonywania dyrektywy 2003/86 oraz badania wniosków o łączenie rodzin właściwe organy krajowe powinny dokonać zrównoważonej i racjonalnej oceny wszystkich zbiegających się interesów, ze szczególnym uwzględnieniem interesów dzieci, których sprawa dotyczy”, twierdzi on, że „to samo rozumowanie powinno mieć pierwszeństwo w ramach rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” i że w niniejszym przypadku „takiej zrównoważonej i racjonalnej oceny całkowicie brakuje”.

V.2. Ocena

Skarżący uzyskał ochronę międzynarodową w Austrii. Jedno z jego dzieci, małoletnie, korzysta z ochrony międzynarodowej w Belgii. Skarżący ubiega się również o udzielenie ochrony międzynarodowej w Belgii i możliwość zamieszkania tam ze swoim małoletnim dzieckiem.

Skarżący twierdzi w istocie, że art. 33 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej daje państwom członkowskim możliwość, lecz nie wymaga od nich stwierdzenia niedopuszczalności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, jeżeli – jak w niniejszej sprawie – inne państwo członkowskie udzieliło ochrony międzynarodowej. Zdaniem skarżącego państwa członkowskie powinny czuwać, przy wykonywaniu dyrektywy 2013/32/UE, a w szczególności jej art. 33 ust. 2, nad przestrzeganiem zasady jedności rodziny i nadrzędnego interesu dziecka oraz uważa, że ich poszanowanie stoi na przeszkodzie w [Or. 10] w okolicznościach niniejszej sprawy, temu, aby państwo belgijskie mogło skorzystać z uprawnienia do stwierdzenia niedopuszczalności jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Skarżący wnosi o zwrócenie się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w celu ustalenia w istocie, czy w okolicznościach niniejszej sprawy szereg wskazanych przez niego przepisów prawa Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie temu, aby państwo belgijskie skorzystało z możliwości stwierdzenia niedopuszczalności jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Ponieważ Conseil d'État (rada stanu, Belgia) orzeka w ostatniej instancji, a podniesiona kwestia ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, należy przedłożyć Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytanie, o które wnosi skarżący.

Z TYCH WZGLĘDÓW,

CONSEIL D'ÉTAT (RADA STANU, BELGIA) POSTANAWIA:

[...]

Na podstawie art. 267 akapit trzeci Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostaje skierowane następujące pytanie prejudycjalne:

„Czy prawo Unii Europejskiej, przede wszystkim art. 18 i 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 2, 20, 23 i 31 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony, a także art. 25 ust. 6 Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej stoją na przeszkodzie temu, że w ramach wykonywania upoważnienia przyznanego w art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2013/32/EU państwo członkowskie odrzuca wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej z uwagi na niedopuszczalność z powodu wcześniejszego przyznania ochrony przez inne państwo członkowskie, w przypadku gdy wnioskodawca jest ojcem małoletniego dziecka bez opieki, które uzyskało ochronę w pierwszym państwie członkowskim, jest jedynym obecnym przy nim rodzicem z rodziny nuklearnej, mieszka z nim, a jego władza rodzicielska nad tym dzieckiem została uznana przez wspomniane państwo członkowskie? Czy przeciwnie, zasada jedności rodziny i zasada nakazująca poszanowanie najlepszego interesu dziecka wymagają możliwości przyznania temu rodzicowi ochrony w państwie, w którym ochronę uzyskało jego dziecko?”. [Or. 11]

[...]

[...] [Podpisy]